

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egy hóra . . . 50 K Félévre . . . 220 K
Negyedévre . . . 110 K Egész évre . . . 440 K

EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

Megjelentik hétfő kivételével minden nap
Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZÁM.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban:
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen.*

A tanya kulturája

A kecskeméti tanya-kongresszus nélkül is igazán eszünkbe kellett volna, hogy jusson a magyar tanya élete. Nemcsak a fiziológiai, de a kulturális is. Amaz a várossal való nehéz közlekedési viszonyok folytán meglehetősen szeparált és izolált s így a legtágabb fogalmak szerint is önálló, emez ellenben túlságosan nagy mértékben van ráutalva és alárendelve a városnak. Ha az alföldi városok és falvak körül csoportosuló tanyák becső életét behatóbban tanulmányozzuk, arra a meggyőződésre jutunk, hogy nagyon súlyos mulasztások terhelik miatta mult idők lelkét.

A jómagukkal is tehetetlen falvakról nem beszélve, a városok, még a legnagyobbak is, alig részesítették megfelelő gondozásban a tanyák népét. Jó ideig olyan volt a magyar tanya, mint a Szahara-sivatag oázisa: elhagyott parányi kis sziget, hol emberi élet mozog anélkül, hogy állandó és szerves kapcsolatot tudna fenntartani az emberi kultúra és civilizáció letéteményesével, a várossal. Csak az utóbbi évtizedekben gondoltak több-kevesebb komolysággal városaink arra, hogy a tanyák ügyét felkarolják és őket az általános emberi kultúra és civilizáció áldásaiban részesítsék.

A multak bűneit a jelennek helyrehozni és jóvátenni elodázhatatlan kötelessége. A városnak ki kell mennie nemcsak a falura, de a tanyaára is és ki kell vinnie oda a kulturát és civilizációt. Nem úgy, ahogy az az ultramodern és nyugatos szellemmel átitatva és megrontva van, hanem úgy, ahogy azt a nemzet ősi tradíciói átglyúrták és átförmálták. Vigyük ki a technika korszakalkotó vívmányait a tanyaára, ismertessük meg a többtermelés áldásos titkait odakinn, adjunk orvost, tanítót és papot a tanyaának, hogy minden parányi kis zuga ennek a megnyomorított, összezűgorgított országnak a magyar kultúra fejlettségéről, a magyar kultúra vezetésre hivatottságáról tegyen országvilág előtt tanuságot.

Ma mindenféle válogatott trükkökkel próbálnók visszatartani frakkjánál fogva az idegent, aki a magyar kultúra nagyságát a falun, vagy a tanyaán akarná megfigyelni és orca-pirulva huznók őt vissza a városba, ahol összehalmoztunk mindent, ami a nemzet értékét van hivatva hirdetni. Falvaink, de még inkább tanyáink a legsötétebb, legvadabb Ázsiában élnek; a civilizációnak és emberi kulturának csak nagyon kevés töredéke és régen elhagyott fokozata az, ami hozzájuk is eljut.

Önállóságuk és érintetlenségük csak úgy lehetne értékes a haza érdekeit illetőleg, ha annak nem az elmaradottság, hanem a haladás volna a karakteristikuma. Ha a falu és a tanya lépést tudna tartani a technika fejlődésével és a kultúra haladásával. Ha az, amit magába szív, nem a város miázmája, hanem életető eleven ereje lenne.

A város kötelessége, mindnyájunk iránt tartozó, lealkudhatatlan szent kötelessége szárnyai alá fogadni, gondozásába venni, istápolni, segíteni, támogatni a falut és még inkább a tanyaát abban, hogy a nemzet nagy érdekeinek igazán számottevő előmozdítója legyen.

Kultúrát a falunak, de sokkal inkább a tanyaának!

Szabad a gabonaforgalom

Megszűnik a hatósági ellátás

Budapest, június 21. (M. T. L.) A hivatalos lap holnapi száma közli a kormány rendeletét a gabona forgalmának szabaddá tételéről. E szerint a rendelet életbelépésének napjától, július 5-től kezdve az 1921. évi termésű buza, rozs, kétszeres, árpa, zab, köles, tatárka és tengeri, valamint ezek örleményei a belföldi forgalomban szabadon adhatók és vásárolhatók. *Hatósági ellátásra további igénye senkinek sincsen.*

Azonban az állam a közszolgálati alkalmazottakat, az iparimunkásokat, a nagyobb városokban a segéd nélkül dolgozó kisiparosokat és a teljesen vagyontalan és keresetképtelen

egyéneket (rokkantak, hadiözvegyek és hadiárvák stb.) elsőrendű életszükségletet képező gabona, illetve liszt beszerzésében az 1921—22. gazdasági évben átmenetileg még támogatásban részesíti. Erre a célra minden malom köteles a hozzá örlés vagy hántolás végett beszállított gabonaneműekből azok 15 százalékát, a darálás vagy egyéb feldolgozás végett beszállított gabonaneműekből pedig azok 12 százalékát természetben visszatartani és az Államkincstárnak beszolgáltatni. A malmok által beszállított gabona átvételi árát a földművelésügyi miniszter a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértve külön rendeletben állapítja meg.

Népszavazás lesz a ruthén földön?

A népszövetség előterjesztésre szőlította fel a cseh kormányt

Budapest, június 21. (M. T. L.) A népszövetség tanácsa felszólította a cseh kormányt, hogy tegyen előterjesztést a ruthén nép autonómiajának kiépítéséről, valamint a békeszerződés határozmányainak értelmében megtartandó népszavazás megejtéséről.

Ez a nagyfontosságú ügy teljesen leköltötte a nemzetközi képviselők érdeklődését és politikai körökben feszült figyelemmel néznek azon tárgyalások elé, amely e célból a magyar és cseh kormány között meg fog indulni.

Református üldözés

Hogyan fest a folyton prédikált krisztusi szeretet a Baltazárék gyakorlatában? — Egy öreg nyugdíjas tanár kálváriája

Felháborító eset jutott tudomásunkra. Felháborító, de annál jellemzőbb arra a társaságra, amelyik ma a kezében tartja a debreceni egyház vezetését. Ezek az urak folytonosan prédikálják Krisztust, a krisztusi szeretetet, de ugyanakkor a legszemérmetlenebbül megcsufolják tanításait.

Az egész eset jelentéktelennek látszik. Szürke, mindennapi dolognak, mely lehet egy emberre, vagy egy kis családra nézve tragédia, de a nagyközönség széles rétegeit közelebbről nem érdekli. Amiórt foglalkozunk vele, annak oka éppen az, hogy annyira jellemző.

A debreceni ref. főgimnázium tanárait ősi jog szerint ma is egy olyan bizottság választja, amelynek felét az egyházkerület, felét az itteni ref. presbiterium küldi ki. Az így megválasztott tanárokat azután esetről esetre a ref. presbiterium hívja meg és szőlítja fel állásuk elfoglalására. Ebből mindenki előtt nyilvánvaló és bizonyos, hogy van valami jogi kapcsolat az itteni ref. főgimnázium tanárai és az itteni ref. presbiterium között, azon az általános erkölcsi köteleken kívül is, hogy mindketten ugyanazon hitnek a szolgálatában állanak.

Kulcsár Endrét is így választották ide meg és hívták el tanárnak Csurgóról több, mint harminc évvel ezelőtt. El is jött és tanított itt még 26 esztendeig becsülettel, szorgalommal, köztiszteltől övezve. Ez már onnan is kiderül, hogy, bár sohasem kereste a nyilvános életet, a fórumot, sőt attól óvatosan elzárkózott, a ref. presbiterium mégis tagjai sorába választotta. Még az sem utolsó adalék a Kulcsár Endre személyére nézve, hogy a Magyar Tudományos Akadémia egyik dramáját (Etele c.) megkoszoruzta és egyik kézikönyvét, a Stilisztikáját, a 4-ik osztályban ma is tanítják. Az idő azonban eljárt és Kulcsár Endre ezelőtt évekkal a jól megérdemelt nyugalomba 30 évi tanárkodás után, visszavonult. S akkor

rászakadt ő rá is a háboru minden nehézsége a forradalmak súlyos anyagi válsága. — Egy nyugdíjas tisztviselő sorsát talán nem kell festeni, tudja azt mindenki, milyen kálváriát jártak és járnak a nyugdíjasok ma is a megélhetés mezején. Így volt Kulcsár Endre is, akinek bár gyermeke nem volt, az anyagi helyzete mégis igen-igen nehéz gondokat okozott neki. Végtere is arra kellett gondolnia, hogy régen vett kis házaeskáját eladja, ennek az árából aztán pótolgatja szűkmaru nyugdíját és így türethetőbbé teszi élete alkonyatának utolsó idejét. Ezt annál könnyebben megtehetette, mert *sógora, G. Nagy András* ref. kántor, az ő egyháztéri egyházi lakásába Kulcsár a feleségével együtt, tehát két öreg embert, befogadta. Kulcsár Endre be is költözött a sógora lakásának egyik szobájába és ezt G. Nagy András kántor tulzott kötelességtudásból — valószínűleg pusztán tudomásulvétel végett — bejelentette a ref. presbiteriumnak. Ennél a pontnál aztán már átadjuk a szót az aktáknak, kiírva szóról-szóra a következő pontot az egyháztanács gazdasági bizottságának jegyzőkönyvéből:

„586—1921. sz. G. Nagy András ref. kántor bejelentése arról, hogy Kulcsár Endre nyug. főgimn. tanárt a lakásába fogadta.

VÉGZÉS:

A gazdasági tanács a bejelentést **nem veszi tudomásul**, mert a természetben lakás élvezője nincs jogosítva sem pénzért, sem ingyenesen a személyes használatra kapott lakást mással megosztani. Felhívja azért bejelentőt, hogy az eredeti állapotot **30 napon belül** a jelen végzés kézhezvételétől számítva állítsa helyre s a befogadott **Kulcsár Endrét és butorait a lakásból távolítsa el**. Gondnok utasítatik, hogy a fenti határidő lejártá után ide az ügy állásáról tegyen jelentést. Miről Nagy András és a gondnok

végzésileg értesítettek. Kelt a debreceni ref. egyház gazdasági bizottságának 1921 május 4-iki üléséből. Kiadta dr Szabó Ferenc h. főjegyző."

Mikor Kulcsár Endre erről a végzésről értesült, bizonyára érzett a lélkében valamit. Ne kutassuk, hogy mit, csak azt mondjuk el, hogy öreg testtel, ősz hajjal elindult és addig rőtta ennek a református városnak, a kálvinista Rómának az utcáit, míg lakást kerített magának és megmenekült a saját ref. egyházának embertelen kilöketésétől. Nem keresett jogorvoslatot ez ellen a határozat ellen, mert tudta, hogy az a mai református vezetőség idejében hű és haszontalan munka.

Megállapítjuk, hogy Te, Kulcsár Endre öreg, kiérdemesült református tanár és presbyter, Te nemesen cselekedtél. De megállapítjuk azt is, s a többi adataink mellé pótlásul megirtuk ezt az egész esetet azért, hogy aki tud még itt tárgyilagosan gondolkodni és ítélni, az lássa be:

A keserű kérdések raja tódul ajkunkra ennél a szomorú esetről. Szomorúnak mondjuk elsősorban azért, mert egy keresztyén egyházi vezetőség tanusít olyan rideg, lelketlen, megdöbbentően embertelen eljárást, amit méltán megróhatnánk egy pudvásszivű pogány uzorásnál is.

Megértjük azt, ha egy hivatal örökösök a hozott szabályzatok megtartásán. Megértjük azt is, hogy mi volt annak idején az indító oka annak, hogy a hivatallal természetben járó lakásba idegen befogadását megtiltották. De hiszen itten nem idegenről, hanem rokonról van szó, és nem olyannak befogadásáról, akinek abban a házban való lakása, viselkedése miatt, aggályos lehetne. Egy emberparnak, a becsületes, egy életen át tartó szakadatlan munkában elfáradt öreg embernek és hűséges életpárjának adott helyet rokona, hogy nekik, s talán magának és hat gyermekének is könnyebben elviselhetővé tegye ezt a ma igazán nehéz életet és a szerető családi kör enyhe melegét nyujtsa a gyermektelen, idős házaspárnak. Egy öreg tanárnak a befogadásáról van szó, aki évtizedeken át becsü-

lettel, szívvel-lelélekkel szolgálta a magyar kultúrát és szolgálta azt az egyházat, mely most ridegen ajtót mutat neki.

Mikor azt a szabályzatot hozták, még nem gondoltak arra, hogy magából a tanári nyugdíjból megélni nem, csak nyomorogni lehet. Akkor még nem számíthattak ilyen lakásinségre, mely felborított minden eddigi szabályt, s közérdekből beleavatkozott magánolgainkba, s engem és téged arra kötelez, hogy kényelmünkön engedjünk, s még ha erszényünk megbírná is a nagy lakás luxusát. Átadjuk lakásunk nélkülözhető részét annak, aki fedél nélkül maradt.

Kérdezzük ezek után, hogy mi indította a ref. egyház gazdasági bizottságát ennek a kellően nem is aposztrofálható végzésnek a meghozatalára, mely nemcsak a szeretettel befogadott rokont, de bitorait sem hajlandó megtűrni?

A szabályzat hideg betűihez való merev ragaszkodás?

Vakság, mely nem látja az életet? Korlátoltság, mely nem tud az adott helyzetnek a magaslatára emelkedni?

Szivtelenség, mely ridegen rubrikáz?

Gonoszság, mely ártani akar?

Hatalmi téboly és kéjelgés, mely tobzódik abban, hogy irott jogával él?

Hát kinek ártott az, hogy ez az érdemes öreg házaspár, ez a református tanár, aki generációkat nevelt fel a magyar hazának és református egyháznak, otthonra lett az egyház épületében lakó rokonánál?

Hát ebben a lakásinséges világban kinek érdekét sértette az, hogy abban a lakásban még két derék ember elhelyezést talált?...

Hát nem akadt egy keresztyén kultúremler abban a gazdasági bizottságban, egy gerinces ember, aki felemelte volna tiltakozó szavát ez ellen a torz határozat ellen?

A keresztyén püspök és udvara boldog lehet. Megint megmutatta, hogy mennyire hatalmas.

Hegedüs pénzügyminiszter expozéja

Hat és fél milliárd a deficit

A debreceni egyetem építkezésére 20 millió az előirányzat

-- A nemzetgyűlés mai ülése --

Budapest, június 21. A nemzetgyűlés mai ülését fél 11 órakor nyitotta meg Rakovszky István elnök. Bemutatja az elnök a Ludovika Akadémia meghívóját a június 21-iki ellenforradalom évfordulóján tartandó istentiszteletre és ünnepélyre. Továbbá a Move meghívóját Lemberkovics százados vértanu halálának évfordulóján leleplezendő emlékoszlop ünnepségére.

Hegyeshalmi Lajos kereskedelmi miniszter betérjeszti az üzleti záróról szóló törvényjavaslatot, ugyszintén a madridi 1920-ik egyezmény becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot. A javaslatot az osztályok mellőzésével a bizottsághoz utasítják.

Hegedüs Lóránt betérjeszti az ingatlanok, a felszerelési tárgyak, az áruraktárak, az ipari üzemek és egyéb jószágok vagyonszállásáról szóló törvényjavaslatot, valamint a háborus vagyonszállásról szóló törvényjavaslatot. Kéri, hogy a javaslatot az osztályok mellőzésével tárgyalják. Egyben betérjeszti az 1920-21 évi költségvetést, végül kéri, hogy hallgassák meg az ország pénzügyi állapotáról szóló jelentését.

Elnök: A javaslatok az osztályok mellőzésével kiadatnak a pénzügyi bizottságnak.

Hegedüs Lóránt: — A mai napra kérem, hogy meghallgassanak, miután közérdekűnek tartom, hogy programom ígéretem szerint beváltassék. Miután megígértém, hogy a bankoprést megállítom, az megtörtént és miután megígértém, hogy a költségvetést egy fél év múlva benyújtom: bátor vagyok azt benyújtani. Fontosnak tartom, hogy hozzá ragaszkodjam. For-

dulópont ez a nap, mert ha ma nem látok tisztán, sohasem fogok tisztán látni. Fordulópont a nemzetre is, mert a francia szenátus a jövő héten kívánja tárgyalni a magyar békét. Ha megtörténik a béke ratifikálása, a jóvátételi bizottság elé kerülünk, de mi máris a jóvátételi bizottság előtt állunk. Éppen ezért megkértem a külügyminisztert, hogy mai expozémat küldjék el a nagyhatalmakhoz. Ezért kérem figyelmüket.

— Mint előbb mondtam, két esztendő után ez az első rendes költségvetés, amit betérjesztettem. Ebben minden személy külön fel van sorolva. Az utolsó költségvetést Teleszky János 1914 márciusában terjesztette be és ez júliusban lett törvény. Azóta a költségvetések helyett általában az indemnitások sorozatával élünk. A pénzügyi konszolidáció fordulatában ma tesztek meg egy másik lépést. Az első lépés a multkor eladott költségvetés volt, ami tulajdonképpen apokrició volt. Az új költségvetést, az 1922-23 éviit olyan időben kell majd az utódállamoknak betérjeszteni, hogy júniusra törvény legyen. Ezt meg is tehetjük. A jelenlegi költségvetést nem lehet összehasonlítani az eddigiekkel, mert egész más ország az amelyben ma vagyunk.

— A terület 43 százaléka, a népesség 40 százaléka maradt meg, az állami terheknek azonban 60-65 százaléka. A korona körülbelül 20 ar részére csökkent, tehát benső értéke 5 centimes. Nem lehet összehasonlítani a Korányi féle költségvetéssel sem, mert ő csak általán-költségvetést tudott adni. Ennek pedig végét

kell vetni. Kivánságunk az, hogy a költségvetés póthitelek nélkül egy valóságos költségvetés legyen. Ezért van az, hogy a számok látszólag megduzzadtak, mert én mindent belevettem a költségvetésbe, de végül harmadszor az én költségvetésem sem Teleszky, sem Korányi, sem egyik elődöm költségvetéséhez sem hasonlítható, mert én több újítást hoztam be. Az első az, hogy kettészakítottam a költségvetést: az államra, és az állami üzemekre. Én bankár voltam és így dolgoztam üzemekkel. Az állami üzemeknek részvénytársasági alapon kell dolgozniuk, mert lehetetlen, hogy az állam üzemekre ráfizessen.

— Ennéfogva két mérleg van: az „A” és a „B”. Az „A” az államot jelenti, a „B” az üzemek mérlegét jelenti. — Le kell szokni végre arról, hogy az állam valami misztikus lény. Az állam: a polgárok zsebe, úgy, hogyha egyszer a nemzetgyűlés meghozza egy törvényt „a pénzügyminiszter hatályosabb védelméről”, (Derülttség) arra kérném, hogy az első § az legyen, hogy mindenki, aki a magyar államtól követelne valamit, azt kellene, hogy mondja, hogy „a polgárok zsebéből akar” (Derülttség). Az állam nem bírja a deficités üzemeket. Az üzemeknek záros határidőt kell adni, hogy üzemüket nyereségessé tegyék. A háboru utáni állam nem bírja meg a deficités üzemek továbbvitelét. Ép úgy, mint a napoleoni háboru után visszajött a manchesterizmus, ép úgy vissza kell, hogy menjünk arra, és hogyha azt kérdezik, hogy hol lesz a szocialis politika, azt felelem, hogy a szocialis politikat mindenüzemben meg kell találni. Az államnak két költségvetése van: az üzemi és az állami. Először az üzemiről beszéltek.

— Üzemeink egyrésze dícséretes feleslegket mutatott fel. Mindenekelőtt a posta 593 millió kiadásával szemben 733 millió korona bevételt tüntetett fel, vagyis a tiszta jövedelem 142 millió. A postatakarékintézetéről nem szölok, mert az átmeneti üzem. Céлом az, hogy az önálló jegybankot megalapítsam és a postatakarékot ebbe beolvassam. Sokkal fontosabb az államvasut költségvetése, melynél a kiadás 3764.935.143 korona. A bevétel 3417 millió korona, tehát a deficit 347 millió 935 ezer 143 korona.

— A kereskedelmi miniszternek rendkívül nagy érdemei vannak, hogy az államvasutakat a mai nívóra emelte. Az államvasutak költségvetésében benne van minden tétel. A menekültek tétele is, úgy, hogy a tényleges deficit nem több, mint néhány millió. Ez igen szép eredmény a román kirablás után. A legnagyobb elismeréssel kell szólni az állami vasgyárakról, ahol mutatkozik némi felesleg. Az erdőgazdaságoknál van egy kis felesleg, de a mezőgazdasági birtokoknál rossz a helyzet, mert a költségvetésben 192 millió bevétellel szemben 196 millió kiadás van. Ha bármely más ember kezében lennének ezek a birtokok, sokkal több eredményt érnének el. Az én „B” mérlegem éppen olyan, mintha részvénytársaságnál volnának, azzal a különbséggel, hogy itt egy részvényes van: a magyar állam. Ennek a mérlegnek előnye abban áll, hogy ezeknek összes kiadása 6842 millió korona, a bevétele 5987 millió korona. Minthogy az államvasutaknál nagy hiány van, mit a többiek ellensúlyoznak, tiszta hiány 854 millió. Vagyis a magyar állam üzemének a beruházásoktól eltekintett rendes mérlege ennyi hiányt mutat fel. Ezt a hiányt az államnak kell pótolni.

— Ezek után át kell térnem egy másik kérdésre. Az üzemek ilyen hiánya után a magyar államnak „A” mérlegét, — az igazi költségvetést —, annak rendes költségvetését úgy kell fejlesztenem, hogy a hiány felszívható legyen. Vagyis az „A” mérleg költségvetésének annyit kell hozni, hogy a „B” mérleg ideiglenes hiányát is felszívja. Az „A” költségvetésben az üzemektől mentesen látjuk, hogy az állami szervezet mennyibe kerül nekünk.

— Mindenekelőtt a kiadásra kell átmennem. Sajnos, nem igen követhetem az elődeimnek azt a szokását, hogy minden egyes cikknel elmondják, hogy mennyit költenek. Nekem az a fontos, hogy a jóvátétellel összefüggő kérdéseket hozzam és nem akarom idejüket igénybevenni. Azonkívül is egy egyszerű összehasonlítást tesztek. A költségvetést nem lehetett semmi előzővel összehasonlítani, mert a tisztviselői

státusra nézve teljes bizonytalanság van. Ennél fogva másik ujtás az, hogy elő fogom terjeszteni a *tisztviselői katasztert* egy „A” és „B” rovatral. Az „A” rovat azt jelenti, hogy Csonka-magyarországnak mennyi tisztviselőre van szüksége, a „B” rovat, hogy mennyi felesleges emberünk van. Ez azt jelenti, hogy a megüresedő helyeket nem lehet betölteni.

— Ami a költségvetés redukálását illeti, az volt a célom, hogy mielőbb az értékről szóló költségvetésre térjünk át. Most már áttértek azokra a tárcaakra, amelyeknek kiadásai látványosan növekedtek. Ezek elsője a *pénzügyminiszteri*, melynek 1.4 milliárdnyi növekedése olyan, hogy benne van a várművek megszerzése is, valamint, hogy a dohánygyárakban és egyéb berendezésekben meg kellett adnom az adminisztrációnak szükséges összegeket, hogy a bevételek befolyjanak. A *belügyi tárcánál* is növekedtek a kiadások, mert a belügyminiszter kívánsága az volt, hogy a csendőrség és rendőrség létszámának emelésével teljesen helyreállítsuk a közbiztonságot. Kisebb, de tekintélyes emelkedések vannak a népjóléti és közoktatási tárcánál. A *népjóléti miniszteri* tárcánál, amely bizik a megerősödésben, *költségvetése 343 és fél millióval emelkedett és pedig a rokkantak miatt, akikről semmit sem tagadhatunk meg.* (Általános helyeslés.) Én a vagyonváltáshoz nem nyultam, de a hadi-vagyonból 97 milliót a rokkantaknak adtam. Ez méltányos és helyes. (Általános helyeslés.) Ugyiszólván a nagy emelkedések egyike a *kultuszminiszteri tárcánál* fordul elő. A magyar kultúra költségvetését 395 millióval emeltük.

— A magyar állam rendes kiadásai 11 milliárd 667.841 koronára rugnak, vagyis 2 milliárd koronával többre, mint a tavalyi költségvetésben. Ezzel szemben a bevételt emelni kellett. *A rendes bevételek a legnagyobb erőfeszítéssel utatják fel, amelyre az állam képes.* Az általam behozott új adók közül 2.9 milliárd bevételt jelentenek. Mindezekből következik, hogy a magyar állam erőfeszítése a bevétel terén eléri a 12.6 milliárdot, vagyis ha nem lett volna háboru ha nem volnának üzemek, a magyar állam 939 millió tiszta felesleggel zárna a költségvetést. Ebből levonjuk az üzemeknek 856 millió korona deficitjét, vagyis a magyar állam tiszta feleslege 83 millió korona volna, ha nem volnának az átmeneti felszivódások.

— A *fogyasztási adók* közül a dohányjövődék 2 milliárdot hoz. A dohányjövődéknél a termelést fokozni akarom, hogy a dohányárak leszállíthatók legyenek. A cukor és a szesz nagy adója miatt a fogyasztási adóteleknél meg kell maradnunk. A cukor árából 37 és fél koronát vettem el eddig, most hajlandó vagyok az állam részesedését 23 koronára leszállítani. A jótételei bizottság is mondta rólam, hogy az adót nálamnál jobban tovább feszíteni senki sem tudja. Nyugodt lélekkel állítom, hogy az adókat minden módon felemeltem, tovább emelni nem lehet. Ahogy ígértem, hogy június 20-ig meglesz a költségvetés, ép úgy ígérem azt is, hogy október 20-ig készen lesznek a *szociálpolitikai törvényjavaslataim* is. Nekem összesen vissza kell vonulnom az első lövészárkból. A vagyonadó tételei igen magasak a középosztály számára. A IV. osztályu kereseti adót el akarom törölni és a jövedelmi adóba bevinném a gyermekszám-szerinti adózást. Ha az egyenes adózásba sikerül bevinni a szociális méltánylást, akkor sok minden meg fog enyhülni. A 6 és fél milliárdos deficitet a háboru és a forradalom okozták. A névtelen munka magyar sors. Kérem barátainkat, akik segítségünkre szívesek, támogassanak továbbra is.

— Ki akarom fejleszteni a magyar nyomdát és meg akarom csinálni a magyar pénzverdét. *A debreceni egyetem felépítésére 20 milliót juttattam.* Legnagyobb kiadás az állami vasgyáraknál, és az államvasutaknál, amelyek 1 milliárd 300 millió beruházást igényelnek. Ezt nem a költségvetésből, hanem külön kölcsönből akarom fedezni. A beruházáson kívül költségvetésünket terhelni meg átmenetileg az *ellátatlanok ellátása*, ami még mindig 2 milliárdot emészt fel.

— A jövő évi költségvetésben fel van véve 2 millió francia frank és 150 ezer angol font kifizetése. Ezt fizetni kell, mert mi becsületes adósok vagyunk. A költségvetés végösszegében az összes kiadás 26 milliárd 700

millió, az összes bevétel pedig 20 milliárd 209 millió. Az ez évi hiány 3 milliárd 221 millióval kevesebb a tavalyinál. *A tavalyi deficitet körülbelül a felére dolgoztuk le.* Semmi sem tört úgy össze, mint az államok hitele. Az államhitelet a földön fekszik: újra kell építeni. *Az én módszerem* nem az újabb adók kitalálásában, hanem az *állam hitelének emelésében nyugszik.*

— A *kereskedelezügyi miniszter* azt a kívánságát fejezte ki, hogy a beruházás a magyar ipar és munka érdekében még a költségvetés betérjesztése előtt történjen meg. A vagyonváltásból hajlandó vagyok 300 milliót adni az építkezések megkezdésére. Legfontosabb a család, amelyet a mai lakásviszonyok szétválással fenyegetnek, és csak ezután jöhet számításba a tőke és a munkások. A vagyonváltásról szóló javaslatot úgy konstruáltam meg, hogy a magyar államnak joga legyen azoknál a földbirtokoknál, amelyek fizetni nem tudnak, elsőrendű betáblázást eszközölni.

— A költségvetés 6 és fél milliárd deficitel végződött. Mikor tűnik ez el? Ez részben a nemzetgyűléstől, részben az európai nagyhatalmaktól függ, függ a jótételei bizottságtól, függ tőlünk, mert az adókat meg kell tartanunk. Hadd tűnjön el a deficit! Munkálkodni kell, hogy a korona elérje a belső értékét, és így eltűnik a 4 és fél milliárd deficit is. Kettőtől függ ez: önköktől és a jótételei bizottságtól. Önköktől, mert be kell fejezni a vagyonváltásról szóló törvényjavaslatot még a nyári szünet előtt, mert enélkül a földreformot sem lehet keresztülvinni. Mindkét kormányzópárt, de a nemzetgyűlés is, elvesztheti a tekintélyét, ha az ország a földbirtokok tekintetében csalódik. Az adóban elvett földet oda kell adni a polgároknak, de nem ingyen. Ez az a politika, amelyet hirdetek már 20 év óta, mert azok közé tartozom, akik a magyar földből akarják segíteni a magyar polgárságot. *A számok erejében a feltámadó-Magyarország szoltárját halom.*

— Több adót nem csinálunk. Ezeknek az emelkedése más tényezőktől, nem pedig tőlünk függ. Ebben van az én rendszeremnek a központja és ebben van az én igazam.

— A *valutát a felemelt munkán* kívül csak úgy állíthatjuk helyre, ha az entente belátja, hogy *az élethez nekünk jogunk van.* Adósságainkat csak úgy fizethetjük, ha pénzünk annyit ér, hogy francia frankot és fontot vehetünk. Ehhez több dolog szükséges: először az, hogy a *reparációkról szóló entente kívánságot ejtsék el.* Hiszen megtettünk a jótételeiért mindent akkor, amikor területünk kétharmadrészét elvették és akkor, amikor az oláhok 125 milliárd értékű anyagot hurcoltak el. Azt kérdezem, hogy nem-e az a pénzügyi politika, amely ebből a káoszából kivezet. A csehek és

románok folyton Magyarország ellen szervekednek: azt mondom, hogy az csinálja a magyar politikát, aki a pénz stabilizálódása felé közeledik.

— *Curson* lord, Anglia híres külügyminisztere elismerését fejezte ki rendszeremmel szemben és azt mondotta, hogy a magyar pénzügyminiszter helyes uton van. Én Curson lordnak azt felelem, hogy itt állok, a külföldön ártatlanul megrágalmazott nemzetgyűlés előtt és a teljesen félreértett és meggyanúsított ország nevében azt mondom, hogy a nemzetgyűlés segítségével nekünk sikerült az igazságot elérni és minden úgy van, ahogy én mondottam. Náluk és nem nálunk van a vezetés. Ha a korona értékét le akarják rontani, az leesik és mi fizetni nem tudunk.

— Ez a költségvetés teljesen rendben van, és a magyar állam háztartási egyensúlya helyre lesz állítva (Óriási éljenzés és taps, a szónokot az egész nemzetgyűlés ünnepli.) Ezután az elnök öt perc szünetet rendel el.

Szünet után *Belitska* honvédelmi miniszter benyújtja a *katonai nyugdíjasok ellátásáról* szóló törvényjavaslatát. A javaslatot a pénzügyi bizottsághoz utasítják.

Torcsányi Vilmos Pál igazságügyi miniszter betérjeszti az *1914. évi sajtótörvény rendelkezéseinek kiegészítéséről és módosításáról* szóló törvényjavaslatát. Kéri, hogy ezt a bizottság sürgősen tárgyalja le, hogy minél előbb törvényerőre emelkedhessen. A Ház hozzájárul az igazságügyminiszter indítványához.

Legeza Pál betérjeszti a kivándorlási bizottság jelentését. A Ház a jelentést tudomásul veszi.

Mikóvényi Jenő előadó ismerteti a bírói oklevél képesítő hatályának kiterjesztéséről szóló törvényjavaslatot.

Belitska Sándor honvédelmi miniszter két törvényjavaslatot nyújt be. Az egyik a trianoni béke következtében elbocsájtandó hivatásos katonai havidíjasok és hivatásos altisztek átmeneti ellátásáról szól. A másik a hadsereg kötelékéhez tartozó hivatásos havidíjasok és hivatásos önként tovább szolgáló altiszteknek, valamint azok hátramaradottainak ellátásáról szól.

Hornyánszky Zoltán: Az újabb jegyzői karban sok a selejtes anyag. Nem büszke arra a miniszterre, aki cipőt talpaltatott a bíróságával. A javaslatot nem fogadja el.

Vázsonyi Vilmos: A magyar bírói kar a legértékesebb része a társadalomnak. A bírói kart tovább nem lehet úgy ellátni, mint eddig.

Somogyi István kéri, hogy felszólalását holnap mondhassa el. A Ház ehhez hozzájárult. A Ház legközelebbi ülése holnap délelőtt 10 órakor lesz.

Az ülés véget ért 2/4 2-kor.

A lágymányosi gyilkost Debrecenbe hozták Eredménytelen a nyomozás

Hétfőn este 23 óra 10 perckor *Kovács* Sándort, a lágymányosi gyilkost *Dedk* Ferenc rendőrfelügyelő 3 detektívvel Nyiregyházáról Debrecenbe hozta.

A gyilkos Debrecenbe való szállítására tudvalegőleg az adott okot, hogy *Kovács* Sándor a gyilkosság elkövetése után pár napra Debrecenben is megfordult. A gyilkost megérkezése után levezették a rendőrségi fogdába, ahol látszólag egész nyugodtan viselkedik és a cellákban megforduló rendőrtisztviselőkre bambán mosolyog.

Tegnap délelőtt a bűnügyi osztály vezetője megkezdte *Kovács* kihallgatását. Kihallgatása alatt igen zavarban viselkedett és elmondta, hogy június 11-én tényleg Debrecenben járt, ahol az egyik éjszaka a *Frohner*-szállóban volt megszállva a másik éjszakát a zsi-bogó környéken egy padon töltötte. Ezt megelőzőleg pedig kint járt az ócskáspiacon, ahol néhány ruhát adott el, mert pénzre volt szüksége. Innen pedig a Zöldfa-vendéglőbe ment. Megemlítette még, hogy egy inget és egy láb-ravalót a Csolnakázó-tó vizében mosott ki.

Kovács Sándort még a délelőtti folyamán szembesítették az ugyancsak letartóztatásban levő *Janca* Máriával, aki különböző lopásokat követett el és állítólag összeköttetésben volt egy *Kovács* Sándor nevű nyiregyházi emberrel.

A szembesítés alkalmával egyik terhelt sem ismerte fel egymást és így megdőlnék látszik a rendőrség előtt az a feltevés, mintha *Janicza* Mária *Kovács* orgazdája lett volna. A kihallgatás további során bebizonyosodott, hogy *Kovács* első ízben jóval a gyilkosság előtt járt Debrecenben. Június 11-én is megfordult itt, tehát a gyilkosság napján még Budapesten volt és így alibit nem sikerült neki itt sem bizonyítani. A kihallgatott tanuk közül *Gécsi* Margit a *Kristály*-kabaré pincérlánya elmondta, hogy *Kovács*sal beszélt a Zöldfa-vendéglőben, de őt már Nyiregyházáról régen ismerte és több ízben mondotta neki, hogy nőgyűlölő.

Kovács minden furfangos vallomása dacára is elszólta magát a detektívek előtt, mert kijelentette, hogy ő is megfordult akkor a lágymányosi tónál, amikor a koltestet a tóból kifogták.

Tizenkét óra után *Kovács*ot kivitték az állomásra, ahonnan a budapesti vonattal Kisujszállásra vitték, hogy ott szintén alibi-igazolást folytassanak le.

A Move országos közgyűlése újra elnökké választotta Gömbös Gyulát. Kimondta, hogy a szombathelyi csoportot feloszlatja, mert aktuális politikát üzött, szembe helyezkedve az országos központtal.

NAPI HIREK

— **Kuyper Katalin a városi muzeumban.** A városunkban idős Kuyper Katalin hollandus vendég a tegnapi nap folyamán meglátogatta Csóka Sámuel h. polgármestert, Baltazár Dezső református püspököt, majd a déli órákban dr Csűrös Ferenc tanácsnok társaságában megtekintette a városi muzeumot. Az előkelő vendég különösen nagy érdeklődéssel vizsgálta a városi muzeum néprajzi gyűjteményét és távoztakor hálás köszönetét fejezte ki Zoltai Lajos muzeumi igazgatónak szíves magyarázataiért.

— **A patronage egyesület értekezlete.** Tegnap délután 6 órakor a Patronage Egyesület értekezletet tartott a városháza közgyűlési termében. Az értekezletet Fráter Erzsébet elnöknő nyitotta meg, aki üdvözölte a szépszámmal egybegyűlt tagokat, majd ismertette, hogy az egyesület jul. 3-án vasárnap egy nagyszabású gyűjtési napot akar rendezni. Az értekezlet a bejelentést tudomásul vette és részletes tervet dolgozott ki, mely szerint a gyűjtési napon délután a főutcán, délután pedig a nagyerdőn az egyesület tagjai nyilvános gyűjtéseket rendeznek. A mindenképpen sikeresnek ígérkező gyűjtési nap iránt már most is nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— **A közletemezési miniszterium feloszlásával** a gabona-, liszt- és tejügyek a földmivélségi, a cukorügyek a pénzügyi, a közletemezéssel kapcsolatos iparügyek és a külkereskedelmi ügyek pedig a kereskedelmi miniszter hatáskörébe mennek át. A folyamatban levő ügyeket és a felszámolást a pénzügyminiszter bonyolítja le.

— **A keszthelyi Helikon-ünnep.** Julius 2-ik és 3-ik napján folynak le a keszthelyi Helikon-ünnepségek, amelyeken részt fog venni Horthy Miklós kormányzó is feleségével és kíséretével együtt. A Kormányzó gróf Festetics Tasziló vendége lesz. Az ünnepély műsorán arató-ünnep is szerepel, melynek keretében érdekes népszokások kerülnek bemutatásra.

— **Nagy bányászerecséltenség.** Budapesti tudósítók jelentése szerint tegnap délelőtt Svájcban, a mont-cenisi bányában súlyos bányalégrobbanás idején háromszáz munkás tartózkodott, akik közül a mentési munkálatok során eddig csak százhuszat tudtak a tárnákból fölhozni. Ezek között is 27 már halott volt.

— **Oláh kézre jutott** a Károlyi Imre és Mihály grófok biharmegyei birtoka, amit egy részvénytársaság vett meg 14 millió leierért.

— **Üzérkednek a százásokkal.** A rendőrséghez ujabban több feljelentés érkezett, hogy a piacokon és a sertésvásároknál jöhíszemű falusi emberektől egyes lelketlen üzérek a 100 koronás osztrák-magyar bankjegyeket azzal, hogy azok hamis bélyegzésűek, 70—80 koronájával összevásárolják. A rendőrség most elrendelte az üzérkedők nyomozását.

— **Létszámfeletti tiszték illetménye.** A hivatásos tisztéknek, akik a fegyveres erő kötelékébe tartoznak, és akiket a létszámsökkenés miatt el kell bocsájtani, nagy részét átmeneti viszonyba helyezték. Az átmeneti időtartam nőseknél 3 év, nőtleneknél 2 év. Ez alatt a tényleges illetékeiket kapják a pótdíjak nélkül. A hivatásos altisztéknél végkielégítés is előfordulhat.

— **Vigalmi adóból félmillió dollár** jövedelemre számít az amerikai Jersey állam a július 2-iki Carpentier—Dempsey-féle boxviadából. Az érdekelt körök lázas izgalommal várják az eredményt.

— **Terméskilátás a szomszéd államokban.** Az Ausztriában közzétett hivatalos vetésjelentés szerint az esélyek ott általában jók és az aratás pár nap alatt megindul. Romániában az őszi területeken a kisebbedést ellensúlyozza a tavaszi vetések gyarapodása. Lengyelországban a tavalyhoz képest 680,000 hektárral szaporodott a bevetett terület. Importra nem lesz szükség. Kilátások kedvezőek.

— **Siketnémák vizsgálja.** A siketnémák helybeli intézetében az évről vizsga e hó 23-án d. e. 9 órai kezdettel a szülők s az érdeklődő művelt közönség jelenlétében fog megtartatni.

Nekem köszönhetik, hogy Tisza nem él

Horváth-Sanovics fogolytársa a debreceni rendőrségen

Titokzatos idegen ül ismét a debreceni rendőrség fogdájában, aki csak a véletlen szeszélyéből került a rendőrség kezére. Az eset a következő:

Néhány nappal ezelőtt a debreceni rendőrség letartóztatott egy Karakas Imre nevű egyént, aki állandóan a Herkély Lajos nevet használta s ezen a néven Debrecenben különböző szélhámosságokat követett el. „Nemzeti Ingatlan Adás-Vételi Ügynökség” cím alatt közvetítő irodát nyitott, de emellett különféle biztosításokkal is foglalkozott, természetesen törvénybe ütköző alapokon és ezen az uton többeket megkárosított. Az adás-vételi üzlet terén pedig Vetési Károlyval szemben támadtak „némi” differenciái, s ezekből kifolyólag jutott Herkély ur a debreceni államrendőrség kezére. Kihallgatása során Karakas elmondta, hogy csak nem rég jött Debrecenbe szerb megszállott területről, ahol igazi neve helyett Herkély Lajos néven kellett szerepelnie, amennyiben 1919. szept. 20-tól 1920. májusáig a szerbek fogva tartották különböző „dolgok” miatt. Kiszabadulása után nem jött azonnal magyar területre, hanem Herkély-Lajos néven Pécselt közjegyzői irodát nyitott s azt csak nemrégiben csukta be, mielőtt Debrecenbe jött volna.

Kijelentette, hogy az ellene Debrecenben tett feljelentésekből egy szó sem igaz.

Kihallgatása során elmondta azt is, hogy szerb fogsága alatt a pécsi rendőrség fogdájában több ízben találkozott az ott ugyancsak letartóztatásban levő, Horváth-Sanovics János-sal, aki nem egyszer dicsekedve mondotta neki:

Nekem köszönhetik, hogy Tisza nem él, mert én lőttem le. Mikor a földönfeküdt, én még akkor is bele lőttem...

Elmondta még, hogy Horváth-Sanovics morfinista, vézna és beteges ember. Karjai tele vannak tüszurkálásokkal, ami attól van, hogy letartóztatása alatt a szerbek megengedték neki az erős morfiumozást injekció útján.

— Később Horváth-Sanovics eltűnt a fogdából, — mondotta Karakas — és akkor azt bejelenték a fogdában, hogy kiadták a magyar kormánynak...

A debreceni államrendőrség Karakas valóságáról jegyzőkönyvet vett fel s azt soron kívül megküldte a budapesti kir. törvényszéknek. Egyébként azonban a nyomozást tovább folytatja ellene és annak befejeztéig a titokzatos Karakas-Herkély a rendőrség fogdájában marad.

— **Letartóztatták a lipótvárosi aranyifjuság egy tagját:** a furcsa nevű Bischitz Bandi Endre ügyvédet, utlevélhamisítások és külföldi vízumok szerzése körüli visszaélések miatt. Most vizsgálati fogságban elmélkedik erről az utálatos fehér terrorról.

— **Debrecenben elfogtak egy galiciánert.** A debreceni rendőrség a nyíregyházi rendőrség megkeresésére letartóztatta Schlamml Rudolf galiciai illetőségű lókereskedőt, aki elégtelen kuesirkocsiján gyakran feltűnt Debrecen utcáin. Schlamml egyidőben Nyíregyházán lakott, onnan azonban Debrecenbe szökött, mert a rendőrség elrendelte Schlamml és családjának internálását. Itt a nyíregyházi rendőrség körözvénye alapján felismerték és a debreceni államrendőrség most minden valószínűség szerint végrehajtja rajta az internálást elrendelő végzést. Schlamml ellen különben egy lövételi ügyből kifolyólag is feljelentés érkezett a rendőrségre.

— **Százhuszonhárom éves nő** ma a legöregebb emberi lény. Lengyel asszony, neve Dobek Anna. Chocholov lengyel községben él, amit sohase hagyott el. Mindig egészséges volt, amit a kávénak és a bornak tulajdonít. Ezt a két italt ma se veti meg.

— **Új iparrendelvények.** A városi tanács a tegnapi napon a következő debreceni lakosoknak új iparrendelvényt adott: Burai Mihály ló- és szarvasmarha kereskedés 1000, Szathmári Sámuel halkezeskedés 300, Des Combes Henrik fuvarosipar 300, Csikes Ferenc messenger boy vállalat 1000, özv. Terdik Istvánné szénaszalma- és takarmánykereskedés 300, Bohuncsák Mária kávémérő és kifőzőipar 200, Klein Ernő rövid szövött és norinbergi áru kereskedés 200, Tóthfalussy Sándorné kárpitosipar 300, Strauszmann Sámuel asztalos ipar 300, Nagy Zsigmond szarvasmarha és sertés kereskedés 1000 korona ipardíjak lefizetése mellett.

— **Felhívás.** Felkéretnek azon tiszték és tisztviselők, (tényleges, tartalékos, népfelkelő) akik háború alatt a volt 2. honvéd huszárezred állományába tartoztak, hogy pontos címüket Flohr János tábornokkal (Debrecen, Kosuth-u. 29.) közöljék.

— **Apponyi Albert székfoglalóját** vasárnap tartotta a Szent István Akadémián, a Kormányzó és más előkelőségek jelenlétében. A tudomány és gyakorlati élet viszonyát fejtegette: A tudomány önmagáért kutatja az igazságot, az élet a kikutatott igazságot alkalmazza. Az igazság olyan, mint a színarany, amely csak nemtelen ércvegyülékkel tehető forgópénzzé...

Tárgyalunk a csehekkel

Budapest, június 21. (MTI.) Bánffy Miklós gróf külügyminiszter, Teleky Pál gróf nemzetgyűlési képviselő és Scitovszky Béla államtitkár kíséretében ma este Marienbadba utazik, hogy ott Benes cseh külügyminiszterrel az annak idején Bruckban tartott megbeszéléseket folytassák.

— **Letört bimbóbó.** Szülői szívünk kinos fájdalommal, de mindenható Istenünk kifürkészhetetlen akaratában való megnyugvásunkkal tudatjuk, hogy felejtettlen kedves gyermekünk, szerető kis testvérem unokánk és rokonunk Jolika ártatlan kis lelke, életének 16-ik hónapjában, 7 napi súlyos szenvedés után, f. hó 20-ikán az Angyalok hónapába költözött. Drága kis halottunk földi részzeit f. hó 22-én délután 5 órakor fogjuk a Csapó-utca 59. számú gyázházról a ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után a Kossuth-ntcai temetőben örök nyugalomra helyezni. Végtszteségétélére rokonainkat, ismerőseinket fájdalmas szívvel meghívjuk. Debrecen, 1921 június hó 21. Angyalok őrizzék álmaidat! Bánatos szülei: Fehér István és neje borzovai Margit. Testvére: Klárka. Nagymamája: özv. Fehér Andrásné, özv. Borzovai Nagy Elekne. Nagynénje és nagybátyja: özv. Fehér Sándorné, Dr. Pinkóczy Sándorné sz. borzovai Nagy Jolán, Dr. Pinkóczy Sándor, borzovai Nagy Pirokska, borzovai Nagy Gábor, valamint a kiterjedt rokonság nevében is. A temetést a Fehértől Béla temetkezési intézete rendezi. Dégenfeln-tér 4.

— **Nyerészedni akarnak** a vidéki pénzügyintézetek a kisebb bankjegyek kivonásánál, aminek még nincs is pontosan egyáltalában meghatározva az ideje. A debreceni bankok és takarékpénztárak önzetlen, ingyen vállalták üzletfeleik érdekében a lebonyolítást, de a kisebb helyekről még csak választ se küldtek az Osztrák-Magyar Bank debreceni főnökének ez irányú megkeresésére. Mint halljuk, egy százalékos jutalékot szednek jámbor feleiktől. Figyelmeztetjük vidéki olvasóinkat, hogy ne ugorjanak be ennek a trükknek, mert Debrecenben mindenütt levonás nélkül fogják beváltani a régi bankjegyeket ujkra.

— **Kézre került betörők.** Napokkal ezelőtt Kovács Kálmán Szappanos-utca 2. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy a nála szolgálatban levő Zsirus Julianna és Bakó Imre nagyobb mennyiségű élelmiszert lopva megszöktek. A rendőrség hosszas nyomozása során kiderült, hogy az illetők a közeli Hosszupályi községbe mentek, ahonnan Marády Jánossal bejöttek Debrecenbe és itt Kovács Kálmán lakását feltörték és kirabolták. A rendőrségnek most sikerült a tolvajokat lefűlelni, akik közül Marády ellen több feljelentés történt, Bakó pedig egy izben lovat lopott Hosszupályiban. Mind a három tolvaj a rendőrségi fogda lakója marad egyelőre, amint azonban a rendőrség lefolytatta ellenük a nyomozást, mind a három diszpédányt átadják a kir. törvényszéknek.

— **Menekült mechanikus,** ki családjával együtt nagy nyomorban tengődik, bármilyen szakmájába vágó munkát jutányosan vállalna. Varrógép-javításban kitűnő specialista. Címe megtudható a kiadóhivatalban.

— **Új élelmiszer-üzlet** nyílt Csapó-utca 49. szám alatt, hol mindenféle áru a legolcsóbb árban kapható. Finom uradalmi tej rendes árban.

— **Simonffy u. 5. szám alatt van Kolosné nyakkendő terme.**

MINDEN ÖNTUDATOS MAGYAR EMBER
CSAK KERESZTYÉN LAPOT OLVAS!



Ahol egekig kiált a nyomor . . .

Rongyokban sirdogáló milliomas asszony. — Milliomas leány, aki napszámba jár. — Harmincegy család, 130 gyermek ruha nélkül. — Akik nem találják egymást. — Muzsikászó az éhség hurján. Járvány-fészek a város kapujában. A Salvátor-barakok borzalmi.

A hatvan-utcai villamos vasut végállomásától alig 500 lépésnyire ütött sátozt magának a minden emberi bűn és fertelem igazi szülőanyja: a nyomor. A hatalmas terjedelmű baromvásártérrel csak a böszörményi országot eperfával árnyékoló keskeny sávja választja el a tollal le nem írható nyomortanyától: a nyulási óbarakok és a régi Salvátor hadikórház rozoga barakjainak erdélyi menekültekkel benépesített birodalmát. Mintha a párisi Père Lachaise rodini kapujában állna az ember, mikor az alacsony, rozoga deszkakerítés ajtónyílásából tétován körülnéz. — Mintha valami megnevezhetetlen, ösztönszerű erő ülne a lelke, fojtogatná torkát és tartaná vissza attól, hogy átlépje a küszöböt, amely durva meztelességében kiáltozó nyomor szomorú tanyájára vezet.

Hátall álló kiesiny épület fala mellett vezet az út a bekerített nyulási óbarakok terjedelmes udvarára. Feketekeretes, szomorú gyászjelentés az ami legelőször szemembe ötlik. Kincses Erdélyből idevetődött bujdosó, baraklakó magyar leányt gyászol a parti cédula. Itt hagyta a nyomortanyát, igazán jobblétre szenderült. Az udvar egészen kihalt, csendes, mintha nem is volna lakója. Pedig csak gyerekből száznál jóval több ázik-fázik a három barakban! . . . Idősebb nő jön ki a jobboldali kis kertből, a kötényében hoz valamit. Nem látom mit, mert mikor meglát egészen összehuzza a köténye csücskeit. Megkérdezem:

— Hol lakik a barakfelügyelő, néniém?

— Felügyelő, kérem... mondja lassu, vontatott hangon, — felügyelő nincsen itt kérem. Mindegyik barakra más-más vigyáz. Erre a tanító ur, arra a Dózsa ur, emerre meg az én uram...

— Hát ki tud felvilágosítást adni a barakokról?

— Felvilágosítás tetszik?... Akkor tessék a tanító urhoz menni. Ebben a barakban a második lakás, ahol az iskola van, kérem.

Fehér névjegy az ajtón, bekopogok. Piszkos és szürke füst hullám csap az arcomba. Csak hangot hallok:

— Tessék becsukni, kérem, megint füstöl ez a rongy sparherd...

Becsukom és beljebb megyek. Sovány, napbarnított arcú, vézna kis asszonyka áll előttem és asszonyi tempóban szítja a barakot, a lakást, a konyhát, a tüzhelyet, meg a mostoha sorsot, amely nem hagyta őket odabaza élni nyugodtan, bércecs Erdély kincses földjén. Bevezet a szobába. Javakorabeli, de már deresedő haju férfi játszik egy göndörfürtű gyermekkel a hencseren. Bemutatkoznak. *Bencsik* András kiutasított állami tanító Erdélyből. Hetedmagával „él” az egy-szoba konyhás parányi kis lakásban. Kérdésekre elmondja, hogy a nyulási óbarakban 52 menekült család lakik, a Salvátorban pedig 34. Tavaly márciusban költöztek be a vagonból, anélkül, hogy volna lakás a kőmivesektől. Azóta tengődnek inkább mint élnek, mert bizony csak nyomorúság az élet valamennyiüknek. Kicsi fizetés, nagy család, óriási drágaság és semmi kedvezmény.

— Nekem öt gyermekem van. Kettő iskolába jár, kettő meg ki a Nagyerdőre napszámba, ez az ötödik ez a kicsi... Nem tudom mind a négyet iskoláztatni. Eunek a kettőnek is kétezer koronába kerül csak csak a villamos bérlete évente, hol van még a többi, a cipő, a ruha, a tanszer?... A lakásért mindnyájan fizetünk. Én például 630 koronát fizetek ezért a kicsiért, de vannak, akik nagyobbért fizetnek kevesebbet. Attól függ, hogy mennyi az állami lakbérük, nem attól, hogy mekkora a családjuk...

Körülnézek. Három méter széles, három méter hosszú, körül nedves, egy ablakos, egészségtelen kicsi szoba. Piszkos fehér falak, kilátszó gerendaváz, egy ágy, egy sezleng, egy asztal és négy szék minden, ami látható benne. Igazán talány, hogy hol alusznak ott lehet?... A tanító fölkel az asztaltól és sap-

kája után nyulva ajánlkozik körülvezetni a telepen... Indulunk kifelé a szobából, s úgy érzem, hogy valami nehéz, súlyos kő esik le a lelkemről. Pedig csak kóstoló volt a szelíd panasz, az intelligens lélek zokogása és nem tudtam, mi fog ezután következni? A konyhában utamat állja a vézna, beteges asszony. Könny csillog a szemében és az őszinte, igaz lélek csendes hangján szól hozzám:

— Tessék elhinni, olyan szívesen menének dolgozni mindketten, hogy ne kelljen nyomorognunk, — de nem lehet. Az uram hibás is, meg beteges is, én meg gyöngye vagyok, nem bírom a nehéz munkát. Az egyik fiam szintén beteg itt fekszik a sarokban, kidőlt a dologtól... Karján a sápadt arcú, göndörfürtű csöppesség összevissza hadonászik a kezével és az anya meleg szeretettel szoritja a kebelére.

— Drága kiesikém, — mondja, — ez is sokat nélkülöz szegény...

Megyek előre, a tanító utánam. Akkor veszem észre, hogy a botot nem kedvtelésből hordja magával: erősen bíccog. Utközben elmondja, hogy az iskolában 72 növendéke volt, fiu, leány vegyesen, de járvány miatt már régebben beszüntették a tanítást. Az eredmény bizony gyenge volt, mert hát nagyon drága a tanszer s a szegény menekültek nem futja rája... Bemegyünk a jobboldali barak első ajtójához. Széles folyosó, jobbról-balról lakások. Az elsőben urias külsejű, csinos arcú fiatal asszony a sparherd körül foglalatostkodik és készséggel mutatja meg kiesiny szobájakat. Szűk bizony nagyon, meg sötét, de mégis jobb, mint a vagon. Az asszony szeme fölcsillan mikor azt mondja, hogy nemsokára elhagyják a barakot, mert falura mennek. — Közel Váradhoz, a határra, hazafelé... Megyünk tovább, a második, harmadik, negyedik lakásba. Mindenütt ugyanaz a kép. Szűk, kiesiny szobák, rozoga ajtók és ablakok, kevés megmentett butor, de annál több panasz az ajkukon és keserűség a lelkekben. *Legtöbbször a lakbér miatt panaszkodik, amit tulajdonképpen meg és kevés méltányossággal, s amit ők meg is felebeztek, igazat is kaptak. De azért csak annyit akarnak fizetni velük.* Holott neki a tűzifa is ezért kerül olyan rengetegbe, mert messze laknak a várostól... A tágas udvaron vékony, sápadtarcú asszony hintaszékben sütkérezik a napon, most hagyta el a betegágyát. Körülötte három-négy egyszerűbb nő teferel, gyermekek játszadoznak. A barak majdnem ikertestvére a két elsőnek, Nincs mit néz nem rajta...

Kifelé tartok a telepről és bucsuzom a derék tanítótól. De megkérdezem előbb: hogy jutok közelebb a Salvátorba?

— Hát oda is tessék menni? — kérdezi meglepődve. Megmutathatom azt is... S jön velem tovább fáradszatlan szolgálatkészséggel. Elmegyünk a keresztbarak ablakai alatt. Csinos veteményes kertek, széles utakkal elválasztva egymástól. Legtöbbször burgonya, bab, tengeri meg virág: rezedá, bazsarózsa, tulipán.

Magyarország a népszövetségben

Genf, június 21. (MTI.) Mint a lapok már hírül is adták, Magyarország felvételi kérelme a nemzetek szövetségébe a föltitkársághoz már megérkezett. A felvételhez a közgyűlés kétharmad szótöbbsége szükséges. A legközelebbi közgyűlés szeptember 5-én kezdődik Genfben. Azok az újsághírek, amelyek szerint a felvételt már a legközelebbi népszövetségi tanácsülés elintézhette, tévesek. A felvételi kérdés elintézése az első közgyűlés precedense szerint a következőképpen fog lefolyni. A közgyűlés a tárgysorozatra kerülő kérdések összegyűjtésére bizottságokat küld ki. A beérkező felvételi kérvények elintézésére szintén külön bizottság fog alakulni, amely a maga kebelében albizottságokat fog kiküldeni. Az albizottság, illetőleg maga a főbizottság is kérni fogja a felvételt kívánó állam kormányát, hogy megbíreltelt kívánó állam kormányát, hogy megbíreltelt zottját nevezze meg, aki a bizottságoknak a szükséges felvilágosítást szóban fogja megadni.

Odább balra ugyanolyan kertek, de nagyobb arányokban és virág nélkül. Kísérőm elmondja, hogy 19 és fél holdnyi területet kaptak a várostól 2-300 öles parcellákban kiosztva megművelésre. Be is ültették szépen a kertcskéket, de bizony mással nem lehetett, mint tengerivel és burgonyával, mert a talaj nagyon szénszalagos és köves volt... Befordulunk a hosszú dűlőre és szemünk elé kerülnek balról az új barakok, hátul pedig a Salvátor alacsony, tarka barakjai. A tér közepén jobbról egy kocsiszin-féle rozogant épület hatalmas, nyitott ajtajában nyugodtan pipázgató alakokkal. Kísérőm csendesen megjegyzi, hogy menekült zilahi muzsikós cigány-család, aki ott kapott elhelyezést... Odaérünk a Salvátor barakokhoz. Hitvány, alacsony, rozoga fatákolmány mind a kettő; tetejükről, oldalukról foszlik, szakadozik az elnyűtt kátránypapír, és kilátszik a fedetlen deszkafalak fehérsége. Azért olyan tarkák messziről. Belül azonban annál egyformábbak, annál nyomorúságosabbak. Ami legelőbb lesz visszatartó náluk, az a bűzös, förtelmes levegő a barakok között. Mintha valami pecér-telepen járna az ember, alig bírja ki a rettenetes illatot. A homlokzat két első lakása zárva van, nincsenek otthon a lakói. Oldalt fordulunk jobbra és azonnal megtalálom a miazmás levegő magyarázatát. A barak közepe kidőlve-bedőlve, ajtó-ablak nélkül disztelenkedik, s a menekültek fedeles árnyékszék híján azt haszualják. Szemrehányást teszek nekik.

— Csak volna deszkánk, kérem, magunk is csinálnánk egy klozetet... mondják kórusban. Bemegyek az egyik lakásba. Cementes, hideg padozat, kiforrott, papírral pótlott ablakfiókok, csepegő víz a mennyezetről, tócsa a szoba közepén, farakásra fűvel puhított nyughely, parányi kis karikás vaskályha, háromlábú törött szék, egy kék lábas — az egész butorzat. Aki lakja, az egy ráncosképi, toprongyos, öreg anyóka, csakugy csiszog-csiszog már. Nem panaszkodik, csak lesüt a szemét szemérmesen és a köténye szélébe zokog bele csendesen. Eszébe jutott kincses Erdély... a boldogabb idők... az emberségesebb élet... a család... a gyermekek... Nem próbálom vizsgálni, magamnak is elszorul a szívem. Az egész jobboldali barakban a közepe miatt csak 8 lakás van mindössze. Olyik kong az ürességtől, nincs belevaló, még farakás sem. Viz azonban bőven van mindegyikben, meg sok-sok patkány. Akárcsak a harctéri kavernákban...

— Megesznek a patkányok bennünket, — siránkoznak valamennyien — alig bírnak meg velük... Az egyik beinvital magához és megmutatja, hogy egész barikádöt emelt már kövecsekből a patkányok ellen, de persze hasztalanul. Intelligens modora feltűnik nekem és érdeklődöm sorsa iránt.

Elmondja, hogy Zilahról menekült a leányával, aki most dolgozni van és semmit, de semmit sem tudtak magukkal hozni. A férje városi végrehajtó, és nem volt otthon, mikor a város bombázását megkezdették. *Azóta nem találják egymást.* Pedig a férje egész vagyonot költött már a keresésükre, — ahogy az utjabban ki utasítottaktól hallotta. Hangja elcsuklik, szeme könnyezni kezd, nem szól többet, csak harapdálja az ajkát fájdalmában Végignézem. Foszlanokban lóg rajta a toldott-foldott ruha, cipőjének csak neve van már... Ah, menjünk tovább a másik barakba. Ugyanaz a látvány ott is.

Benézek egy-két szobába: rongyok, ruhátlan emberek, esőviz- és patkánylikak, meg az éhség és nyomor mindenfelé. Kifelé jövet megállunk a folyosó ajtajában. Nem telik bele 20 másodperc, az egész Salvátor-telep ott van körülöttem. Férfiak, nők vegyesen. Végignézek rajtuk. Beesett, sápadt, szenvedő arcok és rongy- és ruhacafat mindegyik. Amelyiken megáll a gunya, annak kilóg a lába, amelyiknek rendes a cipője, annak nincs ruhája. Szinte kéri közülök egy csinosarcú, bekötött fejű fiatal asszonyka, akinek egészséges, pufokaru gyermek van a karján.

Sirva fakad mégis a mikor kérdést intézek hozzá. Minden pénzüket a nyakára kötötték, mert megütötte valahol és folyton operálni kell. De már nincs rá több költségük. Isten tudja, mi lesz most... A többit már nem keli kérdezniem. Egymásután neki bátorodnak,

megnyílik az ajkuk, a vonagló, panaszos ajkuk és ha 10 fülem volna és ugyanannyi szívem, akkor sem győdném a tömérdek jujt és zck-szót befogadni.

— Dolgozni szeretnénk, hogy legyen mi enánk és tudjunk ruhát, cipőt venni magunknak! — mondják kezüket tördelve... De nincs munka sehol, az egyetemről is elküldtek bennünket!... Az ajtófélfának támaszkodva finomarcu idősebb nő sirdogál csendesen. Odanézek. Mások felelnek helyette a néma kérdésre.

— Egy milliónyi vagyona volt földben, házbán odahaza és most itt nyomorog velünk szegény. A szép, fiatal lánya jár napszámba, abból megélik...

Szurtos, maszatos, apró kis gyerekek fogóznak a kárton szoknyákba félénken és onnan kandikálnak, pislogatnak felém. Némelyiken csak egy szál rongyos ingecske ityeg-fityeg, pedig hüvös, szeles idő járja. Megcirógatom ványadt arccskájukat és bucsut veszek szerencsétlen szülőiktől

— Munkát tessék szerezni nekünk! — kiabálják uniszónó utánam...

Lassan, elgondolkozva jövök el közülök. A lelkem tele van érzelmekkel és mintha valami lelkiismeretfurdalást is éreznék. Istenem, földönfutó, hajléktalan magyar valamennyi, a legjobbakból valók és így kell nekik okatlan barmok módjára tengődniük. Miért nem is jöttem már előbb, jóval előbb ide, hogy szót emelhettem volna mellettük? Talán megmozdulnak még a könyörület magyar szívek és segítségére sietnek az egekig érő panaszos, védő nyomornak... A szellő orrom alá fújja a barakok bűzös levegőjét és megszaporázom a lépteimet. A felszer felől muzsikaszó hallik.

— A Gyurka megint koplal, — mondja kísérem, aki alig bír követni —, mert csak bánatában hegedül itthon, ha nem tudott éjjel keresni...

Valósággal futok, menekülök már. Ki, ki a nyomor tanyájából az eleven, lüktető, pezsgő életbe! Elbueszom és sietek a villamos megállóhoz...

Egész uton azon gondolkozom, hogy milyen határtalanul indolensek, érzéketlenek vagyunk is mi magyarok! Még saját nyomorgó, vergődő véreinkkel sem törődünk. A hatóság a szószeros értelmében kirugta a vagonokból a földönfutókat és odadobta őket a nyomornak, züllésnek, szélnek, viharoknak, annélkül, hogy kijavította volna előbb a rozoga barakokat.

A jótékony egyetemen pedig nem is tudják, vagy egészen elfelejtették, hogy a nemes, büszke város kapujában jobb sorsra érdemes, derék magyarok sanyalódnak több mint 130 zsonglőr, fejlődő gyermek-élettel egy undok és förtelmes járvány-fészkekben.

A Menekültügyi Hivatal erőtlén és gyenge, az emberszerető jólelkűeknek kell a hihetetlen nyomoron segíteni.

S vajjon a tisztifőorvos tudja-e, hogy milyen járvány-fészkek virágoznak odakinn a Salvátor-barakokban? Ajánlom, hogy nézzen ki egyszer ő is és söpörje el az egész Ázsiautánzatot a föld színéről...

SPORT.

□□

MLSz kerületi tanácsulése. A kerületi tanács hatalmas munkát végzett tegnap. Az utolsó ülés óta felhalmozódott munka a tanácsstagok türelmét próbára tette 5 órai ülés után kedd délutánra maradtak a még elintézendő ügyek. A lepergett ügyek közül kiemelendő az EMSE felvetésének kérelme Ny Törökvs —KTE óvása, melyet helyben hagyva, folyó hó 25-ára tüzték ki a mérkőzés lejátszását. DTE—KSE meccs megsemmisítése, DEAC—DVSC meccs 4. 2-re igazolása, DKASE—DEAC meccset megsemmisítették s 2 pont levonását eirendelték. Nagy megdöbbenéssel fogadtuk azonban Káldy titkárnak az KSz-el kapcsolatban tett s elfogadott azon indítványát, hogy a középiskolai labdarugó sport ügyében a tanács semmiféle segílyt vagy támogatást nem hajlandó a jövőben adni, mert nem érdeke annak fejlődése. Tanács ezzel maga alatt vágta a fát, mert ha a jövő játékosait nem a középiskolát végzettkből vagy volt növendékeiből is kívánja fejleszteni, úgy félt, hogy eldurvulása a meccseknek napirenden lesz! — Méltóan önmagához bucsuztatta a kerület szeretett elnökét Totin Andort, kit áthelyeztek Budapestre s a héten Debrecenből eltávozik. Totin a szeretet nevében s jegyében kérte a kerület további működését, melyet Budapestben a szövetségnél is képviselni igért. Kiküldetett kerületi képviselő Szombat-helyre a jul. 3-iki, a június 26 NyT. és KTS mérkőzésekre. Határozatot hozott, hogy a II. o. döntő mérkőzés Debrecenben a kerület költségére rendeztessék.

Nyomatott a lapkiadó Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadó-vállalat nyomdájában Debreczen, Ferenca József-ut 59.

Rose nyelviskola

Nagyerdőn.

SZÍNHÁZ.

□□

Rácz Ada bucsuja. Julius 2-án bucsuzik el Rácz Ada közönségétől. A népszerű szubrett ugyan a jövő szezonra is itt marad, de egy havi szünetje alatt Baden-Badenben fog fellépni. Az igazgatóság a bucsuestre a Cigánygrófnét tüzte ki műsorra.

Színházak és mozgószínházak közleményei:

Szerdán **Lotty ezredesei** kerül színre. — Csütörtökön a szezon nagyszerű operettjét **A hermelines nőt** hozza színre a Csokonai színház.

Amerikai slager műsor ma utoljára az Apollóban. Előadások 7 és 9-kor.

Nyilt-tér*)

Mándy Árpádné urnó megbízásából kifolyólag felkérem **Wenck** tűzérőhadnagy urat, hogy szíveskedjék engem szerkesztőségünkben (Piac utca 59.) este 8 és 9 óra között felkeresni.

Maizner János hírlapíró a „Hajdúföld” munkatársa.

*) E rovat alatt a közlőkért nem vállal felelősséget a Szerkesztőség.

Apró hirdetések.

Kárpitos

menekült javításokat, átalakításokat legjobban és legolcsóbban készít házaknál is. Máv. Külsőfater 210. 228.

Friss tej

reggel és este 1 liter 8 K Borbély fűszerüzletében, Vigkedvü Mihály-u. 25.

Forgács István

műrás
Bádógos-u.

Molykár ellen

szőrme és tollruhák megőrzését a legnagyobb biztonságban boraktároz KOVÁRY és ÁLT-MANN Piac-utca 42.

Koros Sándor

férfi-szabó Balesdében Piac-u. 60.
Saját készítésű olgáns férfi
öltönyök kaphatók.

Bélyegzőgyár és vésőintézet

PAULÓ I.
Bathyanyi-utca 22.
Telefon 1365.

AGILIS

fiatal ember állandó alkalmazást nyerhet fix fizetés és jutalék mellett. — Ajánlatok „Agilis” jellegre a kiadóba adandók.

Német nyelvet

tanít magánháznál órákat ad kezdőknek is, a legjobb és legkönnyebb módszer szerint. Délutáni correptálás. Siposs. Rakovszky-u. 13.

Butorozott

szobát keresek lehetőleg teljes ellátással. Közel valamelyik villamos megállóhoz. Megkereséseket „Gazron” jellegre kérek.

A tőzsde

Zürichi zárttőzsde jun. 21. (MTL) Berlin 847 $\frac{1}{2}$, Holland 1952 $\frac{1}{2}$, Newyork 589, London 2226, Páris 4795, Milánó 2980, Prága 815 — **Budapesti 245**, Zágráb 406, Bukarest 925, Varsó 40. Bécs 115 — **Osztrák lebélyeg 88**. **Bécsi valuta** jun. 20. (MTL) Márka 998 Lei 1080, Lira 3475, Francia Frank 5650, Svájci Frank 11700, Dollár 677 —, Rubel 830, Sokol 950, Angol font 2600, Dinár 1890, Lengyel márka 46.

Kifizetések: Zágráb 475, Berlin 995, Prága 960, Budapest 285, Olasz 3487, Svájci 11750, Newyork 700, Varsó 44 $\frac{1}{2}$, Páris 5682, Amsterdam 23050, Bukarest 1082, London 2610, Sáfia 730.

Budapesti zárlat jun. 21. (MTL) Magyar hitel 1510, Osztrák hitel 610, Angol-Magyar bank 720, Leszámit. bank 695, Magyar-Olasz bank 302, Jelz. hitelbank 235, Keresk. bank 6215, Pesti hazai első 19601, Borsodmiskolci 2275.

Valuták. Napoleon 770 —, Angol font 766 — 770, Dollár 230—240, Francia frank 2000 —, Márka 355 —, Lira 1200—1230, Osztrák kor. 33 $\frac{1}{2}$, Rubel 52—54, Lei 350 —, Sokol 350 —, Svájci frank 4225 — — Korona dinár 630—640, Frank dinár 630—640, Lengyel márka 17—18.

Terménytőzsde. Uj buza augusztusi 900, zab 820—870, tengeri 880 Budapestben, hajdina 750—855, köles 480, mák 39 Budapestben. Cirokmag 480, fehérbab 800.

A gyümölcs- és szőlő-árak szilárdak.
A zöldségfélék árai emelkednek.

Dollárt

és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legolcsóbban vesz **Simon György** DEBRECZEN, Kossuth-u. 11.

Kifutófiu

azonnal felvétetik lapunk kiadóhivatalában Piacz-utca 59. sz. alatt.

BARTFA gyógyfürdő

megnyilt!

Ilirios forrásai ismét könnyen elérhetők, elsőrendű ellátás, — teljes pensio 40K-tól feljebb. Kasino. Tekintettel a nagy érdeklődésre, szobarendelés táviratilag ajánlatos. Visum, pénztalalt vonatközleget felvilágosítással szolgál. Menetjegyiroda fürdőosztálya Budapest V., Vigadó-tér 1. — Kérjen prospektust!

Árverési hirdetmény

Debrecen állomás teherkiadási raktárában a rendes havi nagy árverés **folyó hó 24-én, d. e. 9 órakor** fog megtartatni, mikor is árverés alá kerülnek: 1 waggon bükkfadeszka, keltetőgépek, gyógyárak, többféle borok, likőrök, gummiárak, köszörűk, üres zsákok, üvegarak, pálinkák, élesztőkivonat stb.

Lapkihordó asszonyok

felvétetnek lapunk kiadóhivatalában

Versenyárgyalási

hirdetmény.

A debreceni m. kir. tud. egyetem tanácsa ezennel nyilvánosan újabb áriejtést hirdet a debreceni m. kir. tud. egyetemi ifjusági sporttelep még hiányzó

- a) földmunkákra,
- b) a futópálya kiépítésére,
- c) 2 tennispálya kiépítésére és a
- d) víztelenítő árkok kiépítési munkáira.

A kiviteli tervek és műszaki műveletek megtekinthetők a debreceni m. kir. tud. egyetemi építkezések építővezetőségének irodájában, (Nagy erdő Vilmos eszázár-körut) az ajánlati költségvetési úrlapok, a kész kiadások megtérítése mellett, naponta d. e. 10—12 órák között ugyanott átvehetők.

Az ajánlatok zárt borítékban legkésőbb **1921. június hó 28-án, déli 12 óráig** az építésvezetőség irodájában benyújtandók.

Ajánlattevők ajánlataikkal a versenyárgyalás napjától számítva 20 napig maradnak kötelezettségben.

Debrecen, 1921 jun. 15.

POKOLY
egyetem e. i. rektora

Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadó-vállalat Részvénytársaság könyvnyomdája.

TELEFON 3—48. Debreczen Piacz-u. 59. TELEFON 3—48.

KÉSZIT:

minden a sokszorosító szakba vágó munkát u. m.: rovatos iveket, folyóiratokat, kereskedelmi és más egyéb nyomtatványokat. Esküvői és eljegyzési értesítéseket, névjegyeket, gászlapokat.



:: Költségvetéssel készséggel szolgál. ::